

Lengyelország műanyagipara

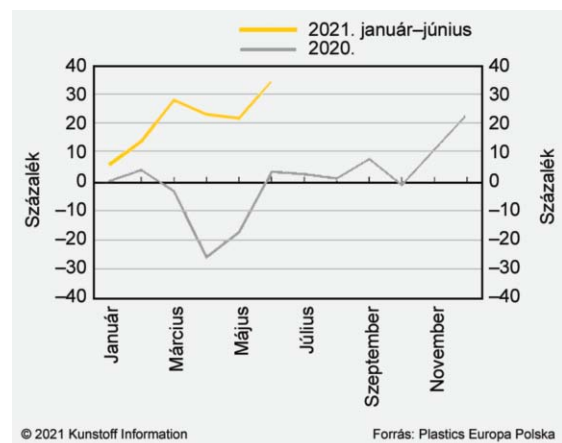
A több, mint két évtizede intenzíven fejlődő lengyel műanyagipar jól megbirkózott a járvány kihívásaival. Mivel a vállalatok biztonságos foglalkoztatást tudtak fenntartani, 2020 első felévére kiterjedő recesszió után az év második felében a műanyag-, és gumiáru előállítás jelentős növekedésnek indult. A külföldi befektetők mellett a hazai vállalatok a lengyel gazdaság egyre fontosabb mozgatórugóivá váltak. A fejlett műanyagiparral rendelkező Lengyelország gazdasági gyarapodása a környezettudatosságra törekvő korszerű vállalatok tevékenységére épül.

Tárgyszavak: fejlett lengyel műanyagipari vállalatok, műanyagfeldolgozás, lengyel műanyagfelhasználás eloszlása, környezetvédelem

A **Plastics Europe Polska**, Varsó és a **Polish Union of Plastics Converters (PUPC)**, (Varsó) adatai szerint a lengyel műanyagipar viszonylag stabil állapotban vészelte át a koronakrízis által kiváltott rendkívüli helyzetet. Az ágazat a 2020 második negyedévi termelési válság miatt kialakult műanyag hiányt követően az év végére tekintélyes növekedésnek indult. A lengyel műanyagipari vállalatoknak is – ahogyan Európa-szerte mindenhol – magas nyersanyagárakkal, bizonytalan szállítási határidőkkel és megemelkedett fuvar költségekkel kellett szembenézniük. A rendkívüli körülmény a lengyel műanyag-feldolgozóktól is új termelési alternatívát kívánt.

A lengyel vállalatok biztonságos foglalkoztatást tudtak fenntartani, ezért a 2020. első felévére kiterjedő recesszió után az év második felében a műanyag- és gumiáru előállítás jelentős növekedésnek indult. A Plastics Europe Polska felmérése alapján 2020-ban havi bontásban regisztrált lengyel műanyag- és gumitermék termelést az 1. ábrán mutatjuk be. Az ábra szemlélteti a 2020-ban és 2021 első felében gyártott termékek 2019. évi mennyiséghez viszonyított százalékos változását. A Lengyel Műanyagfeldolgozók Szövetsége (Polish Union of Plastics Converters – PUPC) szakértői úgy vélekednek, hogy a pandémia okozta krízisállapot után a lengyel műanyagipari ágazat az európai piacra való gyors visszatéréssel a korábbihoz képest kedvezőbb és jövedelmezőbb helyet is megpályázhat. A Plastics Europe Polska a lengyel műanyagipari portállal együttműködve a tagok körében végzett felmérés kiértékelése alapján a fejlődés egyik fő akadályának a stabil hatályos jogszabályok hiányát, valamint a kiszámíthatatlan alapanyagellátást jelölte meg.

A lengyel műanyagipari ágazat számára a pandémia mellett valóban nagy kihívást jelent az EU aktuális környezetvédelmi követelményeinek való megfelelés. 2021. július 3-án életbe lépett két évvel ezelőtt bejelentett uniós irányelv értelmében nem engedélyezett néhány műanyagból

1. ábra. Lengyelország műanyag- és gumitermék gyártásának a 2019. év termeléséhez viszonyított változása 2020-ban és 2021 első felében.

készült, egyszer használatos műanyag termék (szívószálak, keverőpálcák, vattakorongok) forgalmazása. Az EU új júliusi szabályozását a lengyel nemzeti jogrendbe még nem iktatták be, így Lengyelországban még nincs érvényben a tilalom a megnevezett egyszerhasználatos eszközökre. A Klímavédelmi Minisztérium azonban a törvénytervezet mielőbbi elkészítésén munkálkodik.

A lengyel gazdaság dagadó vitorlákkal halad előre

A pandémiai krízist követően Lengyelország bruttó nemzeti jövedelme (GDP) az EU tagországhoz képest is kiemelkedő: 2021 első félévében az előző évihez viszonyítva összességében 5%-kal, ezen belül pedig a második negyedévben 11% -kal emelkedett. A Lengyel Statisztikai Hivatal közlése alapján a 2020. évi GDP 2,7% -kal csökkent, 2021-re azonban már 4–5%-os GDP növekedéssel kalkulálhattak. Hivatalos adatok alapján az infláció 2021 szeptemberében 5,9% volt, amely az év végére 6,5% - ra növekedett.

A külföldi befektetők mellett a hazai vállalatok a lengyel gazdaság egyre fontosabb mozgatórugóivá váltak. A lengyel jegybank laza monetáris politikával biztosítja Lengyelország gazdasági fejlődését. Az ország egyrészt többet profitál a viszonylag nagy geográfiai kiterjedésű belkereskedelemből, másrészt a 2020-tól jelentős mértékben megduzzadt internetes vásárlóerőből. A lengyel gazdaság belkereskedelméből származó jövedelem kulcsfontosságú szektorai az élelmiszeripar, energiaszektor, bányászat és kohászat, gépipar, villamosipar, elektronika, járműgyártás, textil- és ruhaipar. A villamosipari ágazaton belül a háztartási gépgyártás Európa-szerte elismert hírnévnek örvend. Pénzügyi szakértők véleménye szerint a lengyel gazdaság valóban nagy léptékben halad előre, azonban az elismerésre méltó gazdasági eredmények sem palástolhatják a szakképzett munkaerő hiányát.

A sikeres belkereskedelméről ismert 38 millió lakosú Lengyelország Közép- és Kelet-Európában a német és más európai vállalatok évtizedek óta vonzó kereskedelmi ügyfele. A Lengyelországgal élénk külkereskedelmi tevékenységet folytató (74% export és 55% import) külföldi vállalatok közül néhányan bizonytalanságot tanúsítanak lengyel partnereikkel szemben a hatályos EU környezetvédelmi rendeleteket még nem alkalmazó lengyel jogrendszer miatt.

A lengyel vegyipar a pandémia ellenére is a beruházás híve maradt, a hivatalos statisztikai adatok alapján az ágazat 2020-ban az előző évi termeléséhez képest már 10%-os javulást tudott felmutatni, amely 2021 első hét hónapjában 13,1%-ra erősödött. Ezzel az eredménnyel a lengyel vegyipar a 7,3%-os európai átlag termelést, sőt a 2021. év első félévében világviszonylatban jegyzett 10% -os vegyipari gyártási mennyiséget is túllépte. A kimagasló lengyel teljesítmény értékét még növeli az a tény, hogy a lengyel műanyaggyártásnak a Germany Trade & Invest nyilatkozata szerint 2021 első félévében is jelentős alapanyag szállítási nehézségekkel kellett szembenéznie.

A fejlett műanyagiparral rendelkező Lengyelország gazdasági gyarapodása meglehetősen nagy léptékben halad. Néhány kiemelkedően működő vállalat eredménye hangsúlyozható/emelhető ki:

- **Grupa Azoty** vegyipari konszern, (Tarnów Moscice – Délkelet-Lengyelország), műtrágyák, műanyagok, vegyszerek, oxoalkoholok és pigmentek jelentős gyártója. Meglévő infrastruktúráját a hatályos környezetvédelmi irányelvek figyelembevételével a légköri CO₂ csökkentése céljából 2030-ig tovább fejleszti.
- **Polski Koncern Nawtowy (PKN) Orlen**, (Plock) európai tőzsdén jegyzett lengyel állami olajfinomító, valamint benzinkereskedelmet folytató hatalmas kőolaj monopólium. A globális ranglistán is jegyzett cég Közép- és Kelet-Európa legnagyobb vállalata. Jelentős

tevékenységet folytat Lengyelországban, Csehországban, Szlovákiában, Németországban, a balti államokban, Kanadában. 2024-ig 3,1 milliárd Eurót fektet be a plocki ásványolaj vállalkozás korszerűsítésére. A PKN Orlen a következő területeken végez tekintélyes fejlesztést:

- Használt étolajból és állati eredetű zsírokból évi 30 000 tonna másodgenerációs észtert és 7000 tonna műszaki minőségű glicerint állít elő,
 - 2050-re emissziósemleges tevékenység elérését célozza meg,
 - A **Hydrogen Eagle–Orlen** csoport közös befektetési program keretében megújuló energiaforrásokkal működő nemzetközi hidrogénközpont hálózat létrehozása, valamint települési hulladék felhasználásával közlekedés céljára alkalmas innovatív hidrogén üzem létrehozása,
 - Fokozza erőfeszítéseit kis teljesítményű atomreaktorok megépítésére,
 - Környezetbarát, zöld glikol gyártásának elindítása,
 - Új projekt kidolgozása innovatív bioüzemanyag-komponens előállítására céljából.
- **Synthos**, (Oswiecim) az egyik legnagyobb sztírol alapanyaggyártó vállalat Lengyelországban. Európában az első szintetikus gumigyártó és a legnagyobb habosítható polisztirol előállító, továbbá a francia és a holland polisztirol gyártó üzemek megvásárlásával a kontinens legnagyobb EPS-gyártójává vált. A Synthos a zavartalan szintetikus kaucsuktermelés érdekében az alapanyag ellátás biztosítása céljából Plockban butadiént előállító üzemet szerel fel.

A cég megvalósíthatósági tanulmányt készített a sikeres vegyi újrahasznosíthatósági projekthez. A tanulmány a projekt megvalósításával kapcsolatos döntéshozatalhoz nyújt hatékony segítséget a szervezeti, gazdasági és műszaki kivitelezés, továbbá az erőforrások, az időben történő és jogi végrehajtás viszonylatban. A tanulmány műszaki és tudományos elemzések mellett kísérleti tesztek és számítógépes szimulációkat, valamint véletlenszerű mintákat és szakértői felméréseket is tartalmaz.

A reneszánszát élő lengyel műanyag-feldolgozás jelentős szerepet vállal a hiányzó termékek piacán

A **Jelenia Plast** (Jelenia Gora) német-lengyel műanyag-feldolgozó cég saját példáján keresztül egyedi termékeinek előállításával támogatja az újrahasznosított műanyag hulladék felhasználását. A műanyagból készült kerti és hasznos háztartási eszközöket, tetszetős dizájnú tároló dobozokat készítő, manufaktúrára hasonlító vállalat hiányzó árucikkkel pótolja a nagyüzemi gyártásból kihagyott, de a mindennapi életben fontos szerepet betöltő termékeket. A közeljövőben a termelési eszközökbe történő beruházások eredményeként az üzem hatékonyságának további növekedése várható.

Az **ML Polyolefins** és a Jelenia Plast cégek között létrejött beszállítói egyezmény alapján a lengyel cég évente 30 000 tonna műanyagot dolgoz fel. Az ML Polyolefins 2000 tonna/hó polipropilén granulátum előállításával Közép- és Kelet-Európa legnagyobb PP granulátum gyártója. A kiváló tisztaságú granulátum csak ellenőrzött minőségű utógyártott fóliahulladékból készül, amely az eredeti alapanyagokéhoz hasonló műszaki paramétereket garantál. A cég 2020-ban 10 millió EUR értékben 2500 tonna polipropilént állított elő. A két piacvezető vállalkozás eddigi sikeres együttműködése a körforgásos gazdaságban való részvétellel jelentős arányban újrahasznosított alapanyagot tartalmazó végtermékek gyártását eredményezte.

Drutex, (Bytow) lengyel cég PVC-ből gyárt igény szerint egyedi méretű ablak- és nyílászárókat, amelyek:

- mind esztétikailag, mind műszaki tulajdonságaik alapján kiváló minőségűek,
- gyors szállítási határidővel megrendelhetők,
- profilrendszerük minden igényt kielégít,
- más gyártókhoz képest olcsóbb termékek.

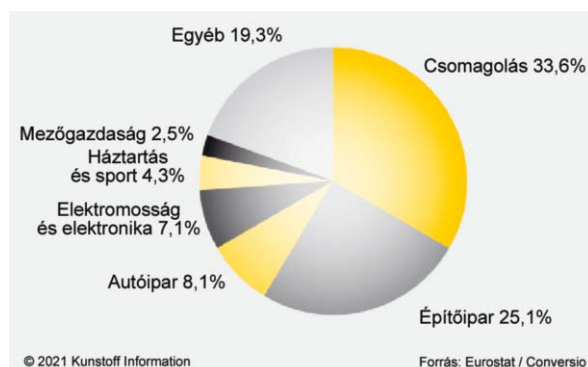
2020-ban a cég a világszerte vezető minőségű termékeinek elismeréséért elnyerte a Lengyel Gazdaság Nagykövete címet.

A lengyel műanyag-feldolgozó ipar termelése

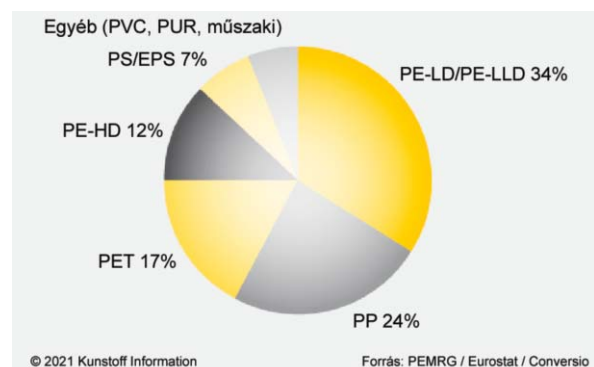
A lengyel műanyag-feldolgozó ipar termelését a pandémia lassította. A Germany Trade & Invest értékelése alapján az előző évi teljesítményhez viszonyítva a 2020-ban megindult kismértékű növekedés ellenére egy milliárd EUR-t kitevő 18%-os csökkenést regisztráltak. A 2020. áprilistól júniusig tartó kritikus periódusban a lengyel autógyártás szenvedte el a legnagyobb veszteséget; a szektorban a műanyag-felhasználás kerekén 50%-kal csökkent, amely egész évre vetítve a 2019-es évi eredményhez képest 10%-os visszaesést jelentett. Az építőipart azonban kisebb mértékben rázta meg a műanyag termékek piacának recessziója, az E&E szektor pedig jelentős mértékű növekedést könyvelhetett el.

A lengyel műanyagfeldolgozó ipar 2020-ban a pandémia által kiváltott alapanyag fennakadás ellenére jól átvészelt a koronavírust és 2021-re stabil állapotba került. A rendkívüli körülmény a lengyel műanyag-feldolgozóktól is új termelési alternatívát kívánt. A vállalatokra egyre nagyobb nyomás nehezedik a műanyagokról terjedő, környezetre és egészségre ártalmas negatív narratíva, valamint az elképzelhetetlen magasságokba szárnyaló nyersanyagárak miatt.

Az ipar mégis az optimizmus jegyében fejlődik tovább, a munkaerő kitartott a járvány idején. Az Eurostat felmérésből származó adatok alapján a Plastics Europe Polska közvéleménye szerint Lengyelország műanyag-felhasználása 2020-ban 3,7 millió tonna mennyiséggel 3–4%-os növekedést ért el. A különböző szektorok műanyag-felhasználását a 2. ábra szemlélteti. A megjelenített értékelés azt mutatja, hogy a lengyel műanyag- és gumiipar elsősorban a csomagolóipari és az építőipari ágazat nagyobb műanyag mennyiségének köszönhetően gyarapodott. A lengyel csomagolóipar 2020. évi műanyagfajták szerinti műanyagfelhasználása a 3. ábrán látható.

2. ábra. A lengyel piac szektorok szerinti műanyagfelhasználása 2020-ban (előzetes becslés 2019-es adatok és 2020-as termelési jelzőszámok alapján).

3. ábra. Lengyelország műanyag-felhasználása a csomagolóiparban típusok szerint 2020-ban Eurostat adatok alapján (Összesen 1,23 millió tonna) (előzetes becslés 2019-es adatok és 2020-as termelési jelzőszámok alapján).

Tagadhatatlan, hogy költséges műanyag típusokról van szó; az egész iparág előtt álló legfontosabb kihívás a hatékonyan újrahasznosított műanyagok alkalmazása. A reciklált és a megújuló műanyagok felhasználása nem csak ökológiai, hanem gazdasági szempontból is elodázhatatlan és szükséges feladat, mivel a hulladék műanyagok újrafeldolgozásával a környezetterhelés csökkentése mellett a nyersanyag-ínség és drágulás is mérsékelhető.

Összeállította: Dr. Pásztor Mária

POLEN Kunststoffindustrie in Aufbruchstimmung/Wirtschaft brummt, Rohstoffe sind knapp und teuer/Polymerverbrauch legt 2020 um über 3 Prozent zu/Automotive-Sektor mit Bremsspuren – 29.10.2021. KI

A Teraplast a rugalmas csomagolás területén piacvezető szerepre törekszik Romániában

A **Teraplast** (Bistrita) Románia legnagyobb PVC feldolgozó cége megállapodott az építőanyag és tűzálló téglagyártásáról ismert **Brikston Construction Solutions**, (Iasi) vállalattal a Sighisoara (Segesvár) telephelyű polietilén fóliagyártó részlegük megvásárlásáról. A Teraplast ezzel az üzlettel tervszerűen tovább bővíti kapacitását a rugalmas műanyag csomagolóanyagok előállításához. Míg a cég korábban főleg importból fedezte alapanyagellátását, az import mérséklése céljából 2021-ben kereken 31 millió Eurót investált új műanyag-feldolgozó bázisának kiépítésébe, amely 200 új munkahelyet is eredményezett.

A Teraplast az évi mintegy 1200 tonna polietilén feldolgozására alkalmas Brikston berendezések telepítését a Segesvártól 200 km távolságra fekvő, már korábban a céghez kapcsolt Nasaudban működő **Somplast** leányvállalat telephelyére tervezte, az ottani infrastruktúra hatékonyabb kihasználására. A Teraplast 2020 év végén a rugalmas csomagolóanyagokat gyártó, intenzív piaci fóliaforgalmat bonyolító Somplastban 70%-os részesedést szerzett. A Teraplast a somplasti telephelyen meglévő 20 000 m² csarnok átalakítása után folytatja a rugalmas csomagolóanyag gyártást, amely kiegészül a Brikston segesvári üzem termelésével is. A Somplast óriáscsarnoka hatalmas teret kínál további újrafeldolgozási fejlesztésekhez: a polietilén fólia, valamint a merev PVC gyár kapacitásának megháromszorozódását eredményező PVC-újrahasznosításhoz.

A Somplasttal kötött akvizíciós üzlet rendkívül hasznos volt a Teraplast számára. A cég a Brikstontól átvett eszközállománnyal bővült infrastruktúrával és a fóliapiacra való jelenléttel olyan mértékben tudta növelni pozícióit és kapacitását a román rugalmas csomagolás piacán, hogy az import termékeket hazai gyártmányokkal képesek helyettesíteni.

A Teraplast terjeszkedési stratégiájának részét képezi a 12 millió Euró állami beruházással támogatott biológiailag lebomló fólia fejlesztés keretében a „TeraBio Pack” projekt megvalósítása. A Teraplast Csoport a *TeraBio Pack* márkanévű lebomló zsákok és zacskók gyártását bistritai központjának közelében lévő Saratel parkban kezdi meg. A Teraplast komplex üzleti tevékenysége eredményeként 2021 első félévében már Románia nagyobb rugalmas csomagolóanyag termelő és műanyag-feldolgozó vállalatai közé sorolható. A vállalat évi megtermelt bevételé 55 millió Euróra duzzadt, amely 40%-kal haladja meg az előző évi hozamot.

P. M.

TERAPLAST/Rohrsteller strebt mit Zukäufen die Marktführerschaft bei flexiblen Verpackungen in Rumänien an. – 27.10.2021. Kunststoff Informationen